

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/116/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121207171
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121207171.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: L.. A. O., D.. XX.X.XXXX, N. C. XXX/X, XXX XX U., zast.: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sovietskych hrdinov 163/66 , 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 35831154, zast.: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom kancelárie Mýtna 48, 811 07 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 37927795, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1.200 EUR, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 100 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 26.08.2021 sa voči žalovanému domáhal zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1.200 EUR.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/139/2020 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol v postavení spotrebiteľa úspešný v uplatňovanom nároku, ktorému súd I. inštancie v plnom rozsahu vyhovel rozsudkom zo dňa 07.12.2020 s dátumom právoplatnosti 09.03.2021.

3. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadost'učinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní.

4. Primerané finančné zadost'učinenie má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu.

5. V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadost'učinenia, v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadost'učinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte primeraného finančného zadost'učinenia je možné zadost'učinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku.

6. Keďže je spotrebiteľom, ktorý si úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. Primerané finančné zadost'učinenie preto požaduje vo výške 1.200 EUR zohľadňujúc skutočnosť, že žalovaný v zmluve používal 2 neprijateľné zmluvné podmienky.

7. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca odkazuje na rozhodnutie súdu, ktorým bola určená neprijateľnosť dvoch zmluvných podmienok v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 20.10.2010 uzatvorenej s právnym predchodcom žalovaného. Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru, v ktorej boli určené neprijateľné zmluvné podmienky však bola uzatvorená medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval a preto sa nemohol ani dopustiť neprijateľnosti a tým porušiť práva žalobcu.

8. Žalobca k námietke nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného uviedol, že skutočnosť, že zmluvu o úvere žalovaný nekoncepcoval vzhľadom na merito sporu ho neliberuje a nezbujuje zodpovednosť za porušenie jeho základných zákonných povinností. Tvrdenia žalovaného rovnako ako v základnom konaní považuje za alibistické s cieľom vyhnúť sa akýmkoľvek spôsobom zodpovednosti za porušenie spotrebiteľských práv a povinností. Žalovaný fakticky vykonával práva veriteľa z úveru a domáhal sa zaplata pohľadávky. Je teda subjektom, ktorý bol oprávnený prijímať plnenie z úveru. Ak žalovaný na jednej strane je subjektom, ktorý by bol v prípadnom súdnom konaní aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby voči žalobcovi ako dlžníkovi tak na druhej strane ostáva jeho vecná legitímácia zachovaná aj v prípade, ak žaloba týkajúca sa spotrebiteľskej zmluvy smeruje voči nemu ako žalovanému. Žalovaný ako subjekt práva podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu prevzal spolu so všetkými právami a povinnosťami a požadoval jej zaplata. Postúpením pohľadávky žalovaný ako postupník vstúpil do práv a povinností zo zmluvného vzťahu a prevzal teda aj zodpovednosť za porušenie práv a povinností z tohto zmluvného vzťahu.

9. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 20Csp/139/2020 zistil tento skutkový stav:

10. Žalobca spolu s manželkou v konaní vedenom 20Csp/139/2020 sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru Flexipôžička zo dňa 20.10.2010 uzatvorenej s právnym predchodcom žalovaného Všeobecnou úverovou bankou a.s., ako aj určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti II. bodu 7 a v časti VIII. bodu 4 zmluvy.

11. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 07.12.2020 výrokom I. konanie o zaplata 2.153,28 EUR s príslušenstvom zastavil; výrokom II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru Flexipôžička zo dňa 20.10.2010 v časti II. bod 7 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; výrokom III. určil, že zmluvná podmienka v časti VIII. bodu 4 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a výrokom IV. priznal žalobcom voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy úverovej zmluvy v časti II. bodu 7 nebolo preukázané, že bola dojednaná individuálne. Po preskúmaní dohody o zrážkach zo mzdy súd I. inštancie dospel k záveru, že táto svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobcov a preto je neprijateľná. K tomuto záveru dospel z dôvodu, že už pri uzatváraní dohody spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. Podľa dohody sa budú vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Takéto vymedzenie pohľadávky je neurčité a nedostatočné. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku.

13. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v časti VIII. bodu 4, aj túto považoval za neprijateľnú. Za neprijateľné súd považoval, že v zmysle spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje súhlas na nakladanie s osobnými údajmi nielen v prípade, ak zmluva vznikne, ale aj za stavu, ak nedôjde k uzavretiu zmluvy. Neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by súhlas mal platiť aj v prípade, že zmluvný vzťah nevznikne. Navyše sa súdu javí, že doba 10 rokov od podpisu žiadosti alebo 10 rokov od vyporiadania záväzkového vzťahu je neprimeraná a zasahuje do osobných práv žalobcov. Osobné údaje by mali byť spracované iba na nevyhnutnú dobu, čo sa v danom prípade nestalo. Zároveň má za to, že dobu 10 rokov nie je možné hodnotiť ako primeranú na uchovávanie osobných údajov. Za neprijateľné považoval aj to, že v zmysle

spornej podmienky spotrebiteľ udeľuje predformulovaný súhlas na poskytnutie osobných údajov bližšie neurčenému počtu subjektov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.03.2021.

14. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Žalobca si predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. uplatnil nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv konštatovaných v konaní 20Csp/139/2020.

16. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takéto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

17. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

18. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

19. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami spotrebiteľskej zmluvy a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

20. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca ako spotrebiteľ si voči žalovanému ako dodávateľovi v konaní vedenom pod sp. zn. 20Csp/139/2020 uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv upravených v zák. č. 129/2010 Z.z. v spojení s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre úplnosť dodáva, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný

súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

21. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný a žalobe vyhovel, avšak iba čiastočne.

22. Je nesporné, že žalobca z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok musel iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobca však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich práv ako spotrebiteľa. Neuviedol či konanie žalovaného a následné domáhanie sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami, resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných, psychická záťaž a pod. (rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 17CoCsp/22,32/2020).

23. Keďže žalobca uvedenými skutočnosťami neargumentoval, súd s poukazom na všetky okolnosti prípadu a viacnásobné porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 EUR. V danom prípade vychádzal zo skutočnosti, že v porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku, či rodinný život. Na základe uvedených skutočností, preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 100 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy a nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 9Co/50/2018 a 17Co/17/2018).

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

27. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

28. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

29. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

30. Keďže predmetom bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

31. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.